

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 מרץ 2015

ע"מ 53703-09-12 עורד /או שולמית מוזס נ' פקיד שומה למפעלים גדולים
ע"מ 54172-09-12 שחר מוזס נ' פקיד שומה למפעלים גדולים

בפני כב' השופט מגן אלטוביה

המעוררים:

1. עורד ושולמית מוזס
  2. שחר מוזס
- ע"י בא כח עוה"ד גיל רוה וגלית פרידמן
נגד

המשיב:

פקיד שומה למפעלים גדולים
ע"י בא כח עוה"ד אריק ליס ואדם טהרני- פרקליטות מחוז
תל אביב (אזרחי)

פסק דין

לפני ערעורים על שומות בצו שקבע המשיב לשנות המס 2007, 2008 ו- 2009 למערער 1
(ע"מ 53703-09-12) ועל שומות בצו שקבע המשיב לשנות המס 2007, 2008 ו- 2009 למערער 2
(ע"מ 54172-09-12).

רקע

ביום 11.11.2013 ניתן תוקף של החלטה להסדר דיוני בדבר עובדות ופלוגתאות מוסכמות שהגישו
בעלי הדין, מהם עולה כי בשנות המס שבערעור החזיקו המערערים בתיקי השקעות הכוללים ניירות
ערך הנקובים במטבע חוץ, ובדיווחיהם קיזזו המערערים הפסדים שנבעו מירידת שער החליפין.

המשיב דחה את הצהרות המערערים, וקבע כי אין לקזז הפסד הון בגובה ירידת המדד ובכלל זה
שער החליפין משום שאילו היה ההפסד האמור ריווח הוא לא היה מתחייב במס על פי הוראות סעיף
92 (א) (1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א – 1961 (לחלק: "הפקודה").

בהסדר הדיוני נקבעו שתי הפלוגתאות שלהלן:

- א. האם לאור הוראות סעיף 92 לפקודה, ניתן לקזז הפסד הון המשקף ירידת שער החליפין.
- ב. כיצד יש לחשב את ריווח ההון הריאלי במכירה בה נוצר רווח הון ושער החליפין ירד בין
מועד הרכישה למועד המכירה.

עיקר טענות המערערים

- א. בשנות המס שבערעור השקיעו המערערים בניירות ערך זרים הנקובים במטבע חוץ
והשקעות אלה גרמו להם הפסדים כבדים בשקלים אשר נבעו מפחות בשער החליפין של
מטבע החוץ אל מול השקל. המערערים דיווחו על הפסדים אלה וקיזזו את ההפסדים מרווח

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 מרץ 2015

ע"מ 53703-09-12 עחד /או שולמית מוזס נ' פקיד שומה למפעלים גדולים
ע"מ 54172-09-12 שחר מוזס נ' פקיד שומה למפעלים גדולים

- 1 הון ריאלי לפי הוראות סעיף 92 (א) (1) לפקודה, והעבירו הפסדים כאמור שלא נוצלו לשנות
2 המס העוקבות.
3
- 4 ב. הפסד הון הנזכר בסעיף 92 לפקודה, אינו מתייחס להפסד הון על פי מרכיביו ואינו שולל
5 אפשרות קיזוז של חלקים מהפסד ההון. כך גם על פי קובץ הפרשנות של רשות המסים
6 העוסק בפרשנות סעיף 92 לפקודה, עולה שאיסור קיזוז הפסד חל רק על הפסדים מנכסי הון
7 שכל הרווחים בגינם פטורים, כגון מיטלטלין לשימוש אישי או מכירת נכסים הפטורים ממס
8 רווחי הון. על כן, ומשרווח הון מניירות ערך זרים חייב במס, כך גם הפסד מהם צריך להיות
9 מותר בקיזוז.
10
- 11 ג. הפסד הון המותר בקיזוז הינו הפסד הון בערכו הנומינאלי. זאת משום שאין בהגדרה
12 הנוגעת להפסדים כל אזכור לנושא המדד. לתמיכה בטענה זו, מצביעים המערערים על
13 מאמרו של עו"ד (רו"ח) משה אשר "השלכות המיסוי של "המדדים השליליים". כן,
14 מצביעים המערערים על האמור בפסק הדין בת"מ 146/07 שיפמן משה נ' רשות המסים
15 (פורסם בתקדין).
16
- 17 ד. סעיף 92 לפקודה, תוקן בתיקון מס' 54, במועד בו נחקק חוק מס הכנסה (מיסוי בתנאי
18 אינפלציה), התשמ"א – 1981. על פי דברי החסבר לתיקון, בעוד שחוק התיאומים כלל את
19 עיקור הגורם האינפלציוני מהמס בשלושה מישורים: רווחים שוטפים, רווחי הון והפסד הון
20 לגביו נקבע במפורש כי יבוצע שיערוך, ביחס להשפעת התיקון על הפקודה נקבע במפורש כי
21 החוק המוצע אינו בא לתקן את פקודת מס הכנסה. מכאן, שאין לבצע שיערוך להפסד הון
22 מקום בו הדין אינו מתיר זאת במפורש, הן במסגרת חישוב הפסד ההון והן לצורך חישוב
23 הפסד ההון הניתן להעברה. זאת ועוד. העובדה שהמחוקק בחר שלא להחיל את הוראות
24 השערוך על סעיף 92 לפקודה, מלמדת שהוא מתיר קיזוזם של הפסדים נומינאליים
25 במלואם.
26
- 27 ה. המערערים מצביעים על הוראות סעיף 9 (א) לחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה),
28 תשמ"ה – 1985. כן, מצביעים המערערים על כך שעד לתיקון מס' 197 הכירה הפקודה
29 במונח "הפסד ריאלי" ביחס להוראות חלק ה2 בפרק ה לפקודה, שענייננו שינוי מבנה
30 ומיזוג. כמו כן, נוסף סעיף 1א100 לפקודה שענייננו חלוקה מרווחי שיערוך, בו נקבע כי
31 במכירה הנוספת לאחר המכירה הרעיונית שבוצעה לצורך חלוקה מרווחי שיערוך, יתווסף
32 סכום ההפסד הראלי כהגדרתו בסעיף זה. בהוראות אלה יש כדי לתמוך במסקנה שאילו
33 רצה המחוקק לאפשר קיזוז הפסד הון ריאלי בלבד היה קובע זאת במפורש כפי שקבע

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 מרץ 2015

ע"מ 53703-09-12 עוזד אאו שולמית מוזס נ' פקיד שומה למפעלים גדולים
ע"מ 54172-09-12 שחר מוזס נ' פקיד שומה למפעלים גדולים

- 1 בהוראות אלה, ועל כן, יש לקבוע שבניסוח הוראות סעיף 92 לפקודה לא התכוון המחוקק
2 לאפשר קיזוז הפסד הון ריאלי בלבד.
3
- 4 1. המשיב מתעלם מההגדרות הקבועות בסעיף 88 לפקודה, בפרשו את סעיף 92 (א) (1) לפקודה
5 ומפצל את הפסד ההון לשני רכיבי הפסד. רכיב אחד, שהינו הפסד שנבע מירידת ערך הנכס
6 ורכיב שני הינו הפסד שנבע מירידת שער המטבע. לפיצול זה, במקרה של הפסד הון, אין כל
7 עיגון בפקודה. למעשה, גם במקרה של רווח הון, הפקודה אינה מפצלת את הרווח לרכיב
8 אינפלציוני ולרכיב "אחר" אלא רק נותנת הגנה לנישום (ולמדינה במקרה של ירידת מדד)
9 בדמות תיאום מחיר הרכישה שלו. מדגישים המערערים, כי אין הגנה מקבילה כזו במקרה
10 של הפסדים.
11
- 12 2. גם אם צודק המשיב ויש לפרק רווח הון לרכיביו ולזהות רכיב שלו היה רווח לא היה חב
13 במס אזי בנסיבות המקרה דן המשיב שוגה גם מהותית ביישומו של כלל זה. זאת משום
14 שכאשר המדד יורד במקרה שהעסקה הייתה מניבה רווח, רווח ההון היה גדול. "זאת
15 מהטעם שהגדרת הסכום האינפלציוני בעסקאות רווח הון, עליהן יחול סעיף 91 לפקודה,
16 תחול בחישוב רווח ההון הריאלי גם מקום בו חלק ריווח ההון שווה לסכום בו פוחתת
17 (להבדיל מ"עולה") יתרת המחיר המתואם מיתרת המחיר המקורי. לטענת המערערים גישה
18 זו נתמכת בפסקי דין בהם נקבע כי תוספת יכול שתהיה חיובית ויכול שתהיה שלילית.
19 מכאן, שהמונח "עולה" בהגדרת הסכום האינפלציוני יכולה להיות פוחתת ומשכך יחול רווח
20 הון ריאלי גם על רכיב אינפלציוני. על כן, טוענים המערערים, גם לו ניתן היה לפצל הפסד
21 לרכיביו, הפסד מדדי דווקא צריך היה להיות לכשעצמו ניתן בקיזוז לפי סעיף 92 לפקודה,
22 גם לו היה הפסד היחיד במכירת נכס (למשל נגזרת צמודת מדד) שכן לו היה מתרחש
23 בעסקה בה נבע רווח הון, הוא היה חלק מרווח ההון הריאלי. טיעון זה, קושרים המערערים
24 לפלוגתא השנייה ולטענתם יש בה כדי לתמוך בגישתם לעניין פרשנות סעיף 92 לפקודה.
25

דין

- 26
27
- 28 1. השאלה שבמחלוקת בין הצדדים כאן התעוררה בע"מ 13485-02-13 כלל פיננסים בטוחה
29 ניהול השקעות בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5 (פורסם בתקדין) ובאותו עניין ניתן פסק דין
30 (חלקי) ביום 13.8.2014 (להלן: "עניין כלל").
31
- 32 2. עיינתי בטענות הצדדים כאן, ולא מצאתי בטענות המערערים טעם לשנות ממסקנותיי בעניין
33 כלל. לנוחות הצדדים אביא את עיקרן להלן:
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 מרץ 2015

ע"מ 53703-09-12 עו"ד /או שולמית מוזס נ' פקיד שומה למפעלים גדולים
ע"מ 54172-09-12 שחר מוזס נ' פקיד שומה למפעלים גדולים

1 "הצדדים חלוקים על פרשנות ויישום הוראות סעיף 92 (א) (1) לפקודה, העוסק בקיזוז
2 הפסד הון, שזו לשונו:

3
4 "סכום הפסד הון שהיה לאדם בשנת מס פלונית ואילו היה ריווח הון היה מתחייב עליו
5 במס, יקוזז תחילה כנגד ריווח ההון הריאלי וכל שקל חדש של היתרה יקוזז כנגד שלושה
6 וחצי שקלים חדשים של סכום אינפלציוני חייב..."

7
8 סעיף 92 (א) (1) לפקודה, יוצר הקבלה בין הפסד הון ורווח הון לצורך קביעת הזכאות לקיזוז
9 הפסד הון, וקובע כי במקום שהפסד ההון אילו היה רווח הון היה חייב במס ניתן יהיה לקזז
10 את הפסד ההון...

11 ...
12 מכל ההגדרות שלעיל, עולה כי התייחסות ללשון סעיף 92 (א) (1) לפקודה, מחייבת
13 התייחסות לנכס בגינו נוצר הפסד ההון או רווח ההון הנזכרים ברישא של הסעיף. דהיינו,
14 ההקבלה בין הפסד הון לבין רווח הון הנדרשת לצורך קביעת הזכות לקיזוז הפסד הון מכוח
15 הוראות סעיף 92 (א) (1) לפקודה, מחייבת התייחסות למהות הנכס ממנו נובע הפסד ההון
16 או רווח ההון...

17 ...
18 לגישת המשיב, לצורך דיני הקיזוז, במכירת נייר ערך חוץ גלומים שני מרכיבים שיש לראות
19 כל אחד מהם כ"נכס" נפרד. רכיב אחד, הינו נייר הערך שהרווח או ההפסד שבו נובעים
20 משינוי בשער נייר הערך. רכיב שני, הינו מטבע החוץ שהרווח או ההפסד שבו נובעים משינוי
21 בשער מטבע החוץ.

22
23 המערערת טוענת, כי "הפסד הון, ממכירת נכס הינו יחידה שלמה אשר גורלו יקבע בהתאם
24 לחיות מכירת הנכס כעסקה שבמהותה חייבת או פטורה". בהתאם, אין לפצל בין נייר הערך
25 לבין מטבע החוץ בו הוא נקוב.

26 לטענת המערערת, באופן כללי מתייחסת הפקודה לערכים שקליים נומינאליים וכך גם
27 ביחס ל"הפסד הון" שהינו הפסד שקלי נומינאלי. כך גם ביחס למונחים "יתרת המחיר
28 המקורי" ו"התמורה". מוסיפה המערערת וטוענת, כי עמדת רשות המסים אף היא הייתה
29 שהמונח "הפסד הון" הינו מקשה נומינאלית אחת. זאת בשונה מהמונח "רווח הון" הניתן
30 לפיצול ל"רווח הון ריאלי" ו"סכום אינפלציוני". לגישת המערערת, בקביעת ההגדרות
31 שבסעיף 88 לפקודה, אומר המחוקק ב"קול גדול" למפרשי הפקודה כי "הפסד הון" הינו
32 דבוקה נומינאלית אחת אשר אין לחלקה בחלוקות רעיוניות שזכרן לא נזכר".

33
34 נראה לי כי נוכח ההגדרה של המונח "נכס" לפיה "כל זכות או טובת הנאה" יכולים לבוא
35 בגדרו של נכס, ניתן לקבל את גישתו של המשיב, לפיה במכירת נייר ערך חוץ גלומים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 מרץ 2015

ע"מ 53703-09-12 עו"ד ו/או שולמית מוזס נ' פקיד שומה למפעלים גדולים
ע"מ 54172-09-12 שחר מוזס נ' פקיד שומה למפעלים גדולים

- 1 למעשה שני נכסים. נכס אחד הינו נייר ערך חוץ, אותו רכש הנישום לפי שער ידוע ביום
2 הרכישה וביחס אליו ניתן למדוד רווח והפסד הנובעים משינויי שער נייר הערך בבורסה בה
3 הוא נסחר. נכס שני, הינו מטבע החוץ בו נקוב נייר הערך אשר גם ביחס אליו ניתן למדוד
4 רווח והפסד הנובעים משינויי שער מטבע החוץ ביחס לשקל הישראלי (בתקופה שמיום
5 הרכישה עד ליום המכירה)...
- 6...בנסיבות ענייננו, גם בנייר הערך וגם במטבע החוץ בו נקוב נייר הערך גלומות אפשרויות
7 של רווח והפסד, ואין חולק שניתן להבחין בהפסד או ברווח הנובע מכל אחד מרכיבים אלה.
8
- 9 תמיכה למסקנה שלעיל, ניתן למצוא בעובדה שהמחוקק מצאה לנכון להבחין באופן מפורש
10 בין נייר ערך לבין מטבע החוץ בו הוא נקוב, כאשר קבע את הסיפא להגדרת "מדד"
11 הקובעת:
12
- 13 **"...על אף האמור, לעניין נייר ערך בידי יחיד, הנקוב במטבע חוץ או שערכו צמוד למטבע**
14 **חוץ, יראו את שער המטבע כמדד;"**
15
- 16 מהאמור עד כאן, עולה כי בהתחשב בהגדרות שלעיל הרלבנטיות לסעיף 92 (א) (1) לפקודה,
17 ניתן להבחין בין רכיב נייר ערך חוץ לבין מטבע החוץ בו הוא נקוב, ולראות בכל אחד
18 מהמרכיבים האלה נכס נפרד, ועל כן, אפשר שבמקרה של הפסד הון הנובע ממכירת נייר
19 ערך חוץ, כבענייננו, יש להקביל בין הפסד הון הנובע מהשינוי בשער נייר הערך ובהתאם
20 לקבוע אם הפסד ההון ניתן לקיזוז. בנוסף או במקביל, יש להקביל בין הפסד הון הנובע
21 מהשינוי במטבע החוץ בו נקוב נייר הערך ביחס לשקל לבין רווח ההון הנובע מהשינוי
22 במטבע החוץ בו נקוב נייר הערך ביחס לשקל ובהתאם לקבוע אם הפסד ההון ניתן לקיזוז.
23
24
- 25...סימטריה ואיזון ניתן למצוא בהקבלה בין הפטור ממס על רווחי הון הנובעים מהפרשי
26 שער מטבע החוץ בו נקוב נייר ערך לבין אי מתן זכות קיזוז להפסדי הון הנובעים מהפרשי
27 שער מטבע חוץ בו נקוב נייר ערך".
28
- 29 3. כאמור הטעמים שהנחו אותי בעניין כלל נכונים גם במקרה כאן שאינו שונה מבחינה
30 עובדתית, ועל כן אין אלא לדחות את טענות המערערים.
31
- 32 4. אשר לפלוגתא השנייה. בסיכומיהם מציגים המערערים דוגמא הממחישה את הסיטואציה
33 לגביה הם מבקשים הכרעה, ולהלן הדוגמא: נישום רכש נכס ב - 100 ₪ ומכר את הנכס ב -
34 130 ₪ כאשר בתקופה בה החזיק בנכס ירד המדד בשיעור 20%. לטענת המערערים בדוגמא

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 מרץ 2015

ע"מ 12-09-53703 עו"ד ו/או שולמית מוזס נ' פקיד שומה למפעלים גדולים
ע"מ 12-09-54172 שחר מוזס נ' פקיד שומה למפעלים גדולים

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

זו חב הנישום במס רווחי הון בגין ההפרש בין התמורה (130 ₪) לבין יתרת המחיר המקורי המתואם ובסה"כ 50 ₪ (מתוכם 20% בגין ירידת המדד).

אכן, אם הנכס המדובר הינו נייר ערך זר הנקוב במטבע חוץ, כבענייננו, יש להבחין בין עליית שער נייר הערך (בהתאם למטבע החוץ הנקוב) לבין ירידת שער מטבע החוץ ביחס לשקל, כאשר בגין הרווח מעליית שער נייר הערך יחויב הנישום במס רווחי הון, בעוד בגין ירידת שער מטבע החוץ ביחס לשקל אין הנישום זכאי לקיזוז ההפסד. זאת משום, שאילו היה נצמח לנישום רווח מעליית שער מטבע החוץ היה רווח זה פטור. בסיכומי ציין המשיב כי במקרה כגון זה הוא נצמד להגדרת "רווח הון" שבסעיף 88 לפקודה, הקובע את דרך חישוב רווח ההון, מבלי להזדקק להוראות סעיף 92 לפקודה, ובכך למעשה יש הקלה עם הנישומים באופן שרווח ההון החייב במס קטן במקרה שהמדד, לרבות שער החליפין ירד. מכל מקום, אין באופן בו נוקט המשיב במקרה שהמדד או שער החליפין יורד בעסקה שגלום בה רווח הון, כדי לשנות ממסקנותי ביחס לאופן שבו יש לפרש וליישם את הוראות סעיף 92 לפקודה במקרה בו נובע הפסד ההון מירידה בשער החליפין בו נקבו מטבע זר.

אוסף ואומר כי לשון הפקודה מובילה אותי לתוצאה זו הגם שאין זה מן הנמנע כי המחוקק ייתן דעתו לתוצאה הנובעת מלשון זו ויבחן אם ראויה היא שאם לא יפעל לתיקונה.

סוף דבר

הערעורים נדחים.
המערערים ישלמו למשיב את הוצאות המשפט ושכ"ט עו"ד בסך 25,000 ₪ תוך שאני מביא בחשבון גם את ההסדר הדיוני שהושג בין הצדדים.

**מזכירות בית המשפט תמציא את פסק הדין לבאי כח הצדדים
ניתן היום, י' ניסן תשע"ה, 30 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.**

מגן אלטוביה
מגן אלטוביה, שופט

28
29